

OTEVŘENÁ SPOLEČNOST, o. p. s.

JE NESTÁTNÍ NEZISKOVÁ
ORGANIZACE, PŘÍSPÍVAJÍCÍ KE
KONSOLIDACI OBČANSKÉ
SPOLEČNOSTI V ČR ROZVOJEM
PRINCIPŮ A PROSAZOVÁNÍM
POLITIK ZALOŽENÝCH NA
KULTURE PRÁVA A PRÁVNÍHO
STÁTU, DEMOKRATICKÉ FORMY
SPRÁVY STÁTU A OCHRANY
LIDSKÝCH PRÁV

WWW.OTEVRENASPOLECNOST.CZ
WWW.OTEVRETE.CZ
WWW.PROPOLICE.CZ
WWW.PROCULTURE.CZ
WWW.PROEQUALITY.CZ
V ROCE 1999 ZALOŽILA NADACE
OPEN SOCIETY FUND PRAHA

SÍDLO:
PROKOPOVA 9
130 00 PRAHA 3

IČO: 25737431
BANKOVNÍ SPOJENÍ:
Č.Ú. 5021018050 / 5500
DORUČOVACÍ ADRESA:
SEIFERTOVA 47
130 00 PRAHA 3
TEL.: 222 540 979
FAX: 222 540 978
E-MAIL: INFO@OSOPS.CZ

OTEVŘENÁ SPOLEČNOST O.P.S.

JE ČLEMEM:
FORS – ČESKÉHO FÓRA PRO
ROZVOJOVOU SPOLUPRÁCI
CULTURE ACTION EUROPE
ČESKÉ ŽENSKÉ LOBBY
FÓRA PRO INTEGRACI
FREEDOM OF INFORMATION
ADVOCATES NETWORK
TEMATICKÁ SÍŤ PRO SOCIÁLNÍ
EKONOMIKU

Aktuální zpráva¹ č. 1

Tisková zpráva Otevřené společnosti o.p.s. – Projekt Otevřete.cz

Kauza 1 – vyhazov za vyjádření názoru

Média přinesla zprávu o výpovědi, kterou dostal primář mostecké chirurgie Saša Štembera. Výpověď byla odůvodněna *"porušením platných směrnic společnosti a pracovního řádu"*. Tímto porušením mělo být několik vět sdělených médiím, například odhad, že pokud z chirurgie odchází 9 lékařů z 15, oddělení se zavře.

Otevřená společnost o.p.s. upozorňuje, že zaměstnavatel porušil právo p. primáře na svobodné šíření informací (právo na svobodu projevu). Výkon tohoto práva, založeného v čl. 17 Listiny, navíc nesmí být nikomu na újmu, což stanoví čl. 3 odst. 3 Listiny (*"Nikomu nesmí být způsobena újma na právech pro uplatňování jeho základních práv a svobod."*). Hranice mezi svobodou projevu a loajalitou k zaměstnavateli nemůže být nastavena ze strany zaměstnavatele svévolně, nesmí porušit základní práva a svobody.

Kauza 2 – ochrana oznamovatelů nekalého jednání

Ředitelka kabinetu Ministra školství sl. J. Machálková (kauza informací o výši jejího platu) uvádí, že únik jejího výplatního lístku je neetickým činem, trestným činem, *"ten, kdo to udělal, se bude zodpovídat"*, bude podáno trestní oznámení.

Otevřená společnost o.p.s. upozorňuje, že okolnosti úniku splňují podmínky pro legitimní oznamovatelství (whistleblowing). To je významným nástrojem boje proti korupci, klientelismu a zneužívání veřejných prostředků. Právo šířit informace se za těchto zvláštních situací střetává s jinými právy, například právem na ochranu soukromí.

V případě příjemce veřejných prostředků je ochrana osobních údajů oslabena (viz § 8b zákona o svobodném přístupu k informacím). V případě mimořádné odměny, neodpovídající běžné úrovni, vzdělání, kariéřnímu postupu, jde o příznak, který může (byť i nemusí) indikovat zneužití veřejných prostředků. Únik takové informace pak nemusí být trestným činem ani žádným deliktem.

Úkolem veřejné správy je naopak chránit oznamovatele. Vláda se k takovému postupu zavázala v obecné rovině v programovém prohlášení, konkrétně ve vládní protikorupční strategii, kde uložila zpracovat analýzu whistleblowingu a ochrany oznamovatelů. Ve strategii se uvádí, že *"Podpora whistleblowerů znamená vytvořit (zejména pro zaměstnance úřadu nebo společnosti, ale i jakékoliv jiné osoby přicházející do styku s úřadem) takové podmínky, aby měli i jinou možnost upozornit na korupční či jinak nekalé jednání, než jít za nadřízeným či na policii."*(str. 26 Strategie, viz <http://www.mvcr.cz/soubor/protikorupcni-strategie-2011-2012-pdf.aspx>).

Je dobře, že sl. Machálková následně informaci veřejně potvrdila. Pouze na základě otevřeně poskytnutých informací si může veřejnost udělat názor na to, zda byly veřejné prostředky na plat a odměnu v neobvyklé výši vynaloženy oprávněně.

V Praze 17. února 2011

Oldřich Kužilek
kuzilek(zavináč)otevrete.cz
602 358 808

Jana Mravcová
mravcova(zavináč)otevrete.cz

¹ Vzhledem k častým případům, kdy porušení některého z informačních práv, zejména dle čl. 17 Listiny, není veřejností jasně vnímáno, hodlá k nim Otevřená společnost o.p.s. poskytovat médiím svá stanoviska.